

**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด
(Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558
ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)**

**The Enhancement of Learning Achievement of Students on Thinking Skills of
Thinking Skills Module (11-024-112) Employing the Active Learning Method,
1st Semester of Academic Year 2015**

เดชดนัย จุ้ยชุม ศศ.ม. (Detdanai Juychum, M.A.)¹

เกษรา บาวแซมช้อย บธ.ม. (Ketsara Bowchamchoy, M.B.A.)¹

ศิริกัญญา แก่นทอง ปร.ด. (Sirikanya Kanthong, Ph.D.)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ในรายวิชาทักษะการคิด รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 83 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการทดลอง คือ 1) แผนการสอนแบบมีส่วนร่วม 2) แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียน 3) แบบทดสอบทักษะการคิด ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.941 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค เท่ากับ 0.823 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา หลังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน และ 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}$ =4.17, S.D.=0.476)

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิด การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

Abstract

This research aimed : 1) to study learning behavior, 2) to compare learning achievement and 3) to explore students'satisfaction towards Thinking Skills Module (11-024-112),1stsemester of academic year 2015in which the active learning method was employed. The sample was selected using purposive sampling consisting of 83 English major students who were taking the Thinking Skills Module(11-024-112),1stsemester of academic year 2015. The research instruments utilized in this study were 1) teaching plan of the active learning method, 2) learning behavior record, 3) pre-test and post-test where its reliability found at 0.941, and 4) a questionnaire regarding the students' satisfaction, Cronbach's alpha coefficient was 0.823. The data was analyzed using mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.),and percentage.

¹ อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

The study found that 1) the students' learning behavior assessed by the active learning method was better when it comes to working in groups, expressing opinions and making a comment. 2) The results of the post-test were higher than those of the pre-test ones, which were statistically significant different at a level of .05. 3) The students' satisfaction towards learning in which the active learning method was employed was at a high level ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 1.101).

Keywords: Effectiveness, Thinking Skills, Active Learning Teaching

บทนำ

การศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นมากมาย ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งผลให้ผู้เรียนต้องมีการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการแสวงหาความรู้ตลอดเวลา เพราะการเรียนรู้จากภายในห้องเรียนอย่างเดียวนั้น ไม่สามารถจะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียนไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน จากอดีตที่ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอด และผู้สอน มาเป็นผู้ชี้แนะวิธีการค้นคว้าหาความรู้ให้ผู้เรียน อันจะเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ด้วยความเข้าใจ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2545; ทิศนา แคมมณี, 2548; บัณฑิต ทิพากร, 2550) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความของการศึกษาในมาตรา 22 ว่า "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนที่มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ"

กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning คือ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว โดยมีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา โดยมีกระบวนการเรียนรู้โดยการเรียนรู้ การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมิน (Bonwell & Eison, 1991) การประยุกต์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน จึงถือเป็นการจัดการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าการเรียนรู้แบบ Active Learning มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ซึ่งเป็นรายวิชาที่ให้ความสำคัญของการคิดอย่างเป็นระบบ การใช้ปัญญาหาเหตุผลเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การริเริ่มแนวคิดใหม่ที่เป็นสมมติฐานในระดับบุคคลและสถาบัน ผูกปฏิบัติวิธีคิด สร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิจารณ์ คัดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และตัดสินใจ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ได้หรือไม่ เพื่อนำข้อมูลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สอดคล้องตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 224 คน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยให้นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ในรายวิชาทักษะการคิด รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 83 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 แบบ คือ 1) แผนการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) 2) แบบทดสอบทักษะการคิด (Thinking Skills) และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้

2.1 แผนการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) รายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ทั้งนี้เมื่อสร้างแผนการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) เสร็จเรียบร้อยแล้วจะนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ตรวจสอบเนื้อหาและความถูกต้อง ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 นำแผนการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

2.1.2 นำแผนการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ที่ได้กลับคืนมาแก้ไขและนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

2.1.3 นำแผนการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ต่อไป

2.2 แบบบันทึกพฤติกรรมทางการเรียน ตรวจสอบแบบบันทึกพฤติกรรมทางการเรียน โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และปรับปรุง ในข้อที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

2.3 แบบทดสอบ ทักษะการคิด (Thinking Skills) โดยแบบทดสอบก่อน และหลังเรียนมีลักษณะ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน จำนวน 20 ข้อ หาค่าความยากง่ายโดยการทดสอบค่า p ค่า r ได้ค่าความเที่ยงที่โดยใช้สูตร $KR - 20$ เท่ากับ 0.941

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) โดยแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนของคำตอบแต่ละข้อดังนี้

มากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	5
มาก	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	1

ส่วนเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน กำหนดไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

4.51-5.00	หมายความว่าอยู่ในระดับ	มากที่สุด
3.51-4.50	หมายความว่าอยู่ในระดับ	มาก
2.51-3.50	หมายความว่าอยู่ในระดับ	ปานกลาง
1.51-2.50	หมายความว่าอยู่ในระดับ	น้อย
1.00-1.50	หมายความว่าอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ได้ค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.823

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล สถานที่เก็บข้อมูล คือ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 4 เดือน คือ กันยายน - ธันวาคม 2558

3.2 ผู้วิจัยตรวจนำแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่บันทึกเสร็จแล้วมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่สมบูรณ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

3.3 กรณีที่พบว่าแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์ จะถูกตัดออก

4. การสังเคราะห์/วิเคราะห์ข้อมูล

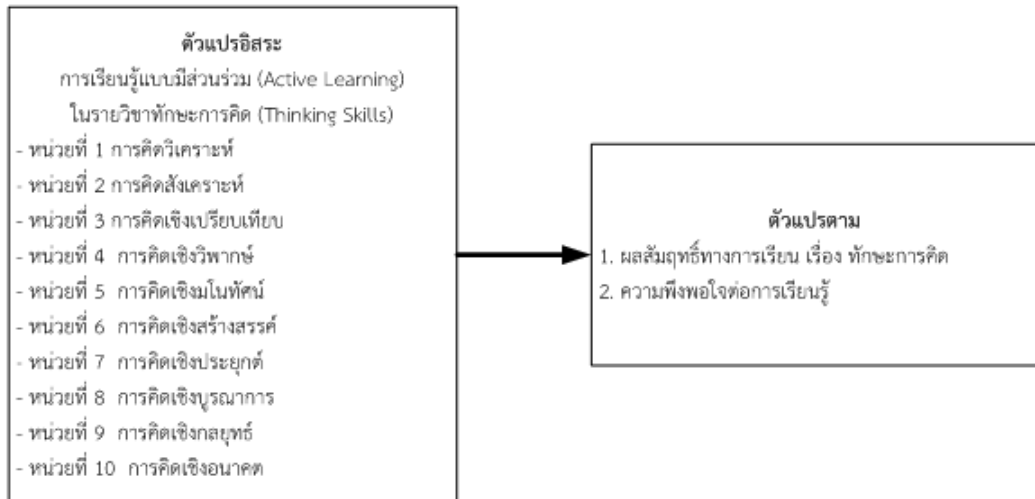
4.1 สังเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) จากแบบบันทึกพฤติกรรมทางการเรียน

4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ

4.3 การศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

พฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 หลังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ดัชนีทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน จากการสังเกตและประเมินของผู้สอน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	การวัดและการประเมินผล
1	1) การคิดวิเคราะห์	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา (Case study)	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. กรณีศึกษา	สังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์กรณีศึกษาร่วมกัน พบว่า ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการวิเคราะห์กรณีศึกษา
2	2) การคิดสังเคราะห์	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา (Case study)	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. กรณีศึกษา	สังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น/การมีส่วนร่วมในการสังเคราะห์กรณีศึกษาร่วมกัน พบว่า ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการสังเคราะห์กรณีศึกษา

ตารางที่ 1 (ต่อ) ผลการศึกษาพฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	การวัดและการประเมินผล
3	3) การคิดเชิงเปรียบเทียบ	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา (Case study)	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. กรณีศึกษา	สังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น/การแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน พบว่า ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม แสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีแสดงออกมากขึ้น รวมถึงมีวางแผนร่วมกันในการนำเสนอสะท้อนคิดแก้ปัญหา โดยใช้การคิดเชิงเปรียบเทียบของกรณีศึกษา
4	4) การคิดเชิงวิพากษ์	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา (Case study)	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. กรณีศึกษา	สังเกตการให้ความร่วมมือของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม แสดงความคิดเห็นร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการวิพากษ์กรณีศึกษาที่แตกต่างกันออกไป
5	5) การคิดเชิงโมโนทัศน์	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ Question and Answer	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. คำถาม	สังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น/การแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน พบว่า ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการถาม-ตอบ กรณีศึกษา มีแสดงออกมากขึ้น รวมถึงมีวางแผนร่วมกันในการนำเสนอสะท้อนคิดจากโจทย์ปัญหาที่ให้
6	6) การคิดเชิงสร้างสรรค์	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ กิจกรรมเกม (Game)	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. กิจกรรมเกม	สังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น/การแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน พบว่า ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันเมื่อเล่นกิจกรรมเกม มีวางแผนร่วมกันในการนำเสนอ กล่าวแสดงออกมากในการนำเสนอสะท้อนคิดผลงานจากการคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ 1 (ต่อ) ผลการศึกษาพฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

ลำดับที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	การวัดและการประเมินผล
7	7) การคิดเชิงประยุกต์	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา (Case study)	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. กรณีศึกษา	สังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น/การแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน พบว่า ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันเมื่อทำในกิจกรรมเกม มีวางแผนร่วมกันในการนำเสนอ กล้าแสดงออกมากในการนำเสนอสะท้อนคิดผลงานจากการคิดประยุกต์
8	8) การคิดเชิงบูรณาการ	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ แผนผังความคิด (Mind Mapping)	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. แผนผังความคิด	สังเกตการให้ความร่วมมือของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้เรียนให้ความร่วมมือ วิเคราะห์และสร้างแผนผังความคิดเชื่อมโยงประเด็นบูรณาการเข้าด้วยกันได้ รวมถึงมีการนำเสนอได้ดีขึ้น
9	9) การคิดเชิงกลยุทธ์	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา (Case study)	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. กรณีศึกษา	สังเกตการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม ระดมความคิดในการวิเคราะห์กรณีศึกษา วางแผนการนำเสนอในการนำเสนอสะท้อนคิดการแก้ปัญหากรณีศึกษาโดยใช้การคิดเชิงกลยุทธ์
10	10) การคิดเชิงอนาคต	1. บรรยาย 2. อภิปราย 3. ค้นคว้าและนำเสนอผลงาน 4. ฝึกปฏิบัติ แผนผังความคิด (Mind Mapping)	1. Power point 2. ใบความรู้ 3. เอกสารประกอบการสอน 4. แบบฝึกปฏิบัติ 5. แผนผังความคิด	สังเกตการให้ความร่วมมือของผู้เรียน/การแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้เรียนให้ความร่วมมือ วิเคราะห์และสร้างแผนผังความคิดอนาคตตนเอง สนุกกับการนำเสนอแผนผังความคิดอนาคตตนเอง

2. ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ร้อยละ 56.16 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	อัตราผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ร้อยละ)
ก่อนเรียน	83	20	6.66	1.971	56.16
หลังเรียน	83	20	10.40	3.754	

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

ความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.476) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า นักศึกษา มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ นักศึกษามีความกล้าแสดงออกมากขึ้นโดยการเรียนการสอนแบบการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.740) รองลงมาคือ การเรียนการสอนแบบการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) มีความน่าสนใจ และรู้สึกสนุกกับการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.714) และน้อยที่สุดคือ นักศึกษาอยากให้มีการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ใน รายวิชาอื่นๆ อีก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.677) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์	4.22	0.645	มาก
2. การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) มีความน่าสนใจ และรู้สึกสนุกกับการเรียน	4.31	0.714	มาก
3. การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น	4.08	0.684	มาก
4. การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.08	0.684	มาก
5. การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ส่งเสริมกระบวนการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	4.24	0.636	มาก
6. การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ช่วยฝึกให้นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์	4.16	0.634	มาก
7. การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) สร้างบรรยากาศที่ดีในการศึกษา	4.13	0.570	มาก
8. การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	4.16	0.671	มาก
9. นักศึกษามีความกล้าแสดงออกมากขึ้นโดยการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)	4.35	0.740	มาก
10. การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ทำให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน	4.17	0.659	มาก
11. นักศึกษาอยากให้มีการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ในรายวิชาอื่นๆ อีก	3.93	0.677	มาก
โดยรวม	4.17	0.476	มาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

พฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 หลังการได้รับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน จากการสังเกตและประเมินของผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณัญญา ศิริภักธธาดา (2553) ที่พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมดีขึ้น ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบกระบวนกรกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนทราบจุดเด่นจุดด้อยของผู้อื่น และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม มีการกล้าแสดงออกกล้าแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ รวมถึงมีวางแผน กลั่นกรองร่วมกันภายในกลุ่มก่อนการนำเสนอสะท้อนคิดจากโจทย์ปัญหาที่ให้ จึงทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมทางการเรียนที่มีคุณลักษณะจิตพิสัยเชิงบวกและคุณธรรมที่พึงประสงค์

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐจุฑา ทรัพย์อุบลัมภ์ (2553) ญาณัญญา ศิริภักธธาดา (2553) ญัฐธีร เรขพรประสิทธิ์ (2555) รลิตา รักสกุล, สุวรรณ สมบุญสุโข, และกองกาญจน์ วชิรพจน์ (2558) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Active Learning หลังการจัดการเรียนการสอนมีคะแนนจากการทดสอบสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) นั้น นักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้า และทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะทำการเรียนมาก่อน อีกทั้งยังเป็นการศึกษาค้นคว้าที่เป็นกระบวนกรกลุ่ม จึงต้องมีการปรึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในระหว่างกลุ่ม โดยมีอาจารย์เป็นผู้แนะนำ เมื่อเสร็จสิ้นการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า กิจกรรม อาจารย์ผู้สอนได้มีการบรรยายเพิ่มเติมในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาที่ขาดตกบกพร่องไป จึงทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning)

ความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) โดยรวมอยู่ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของญัฐจุฑา ทรัพย์อุบลัมภ์ (2553) ญัฐธีร เรขพรประสิทธิ์ (2555) วรวรรณ เพชรอุไร (2555) รลิตา รักสกุล, สุวรรณ สมบุญสุโข, และกองกาญจน์ วชิรพจน์ (2558) ที่พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนใช้ Active Learning อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมหลากหลาย ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนกรการทำงานเป็นกลุ่ม ได้แสดงออก เกิดความสนุกในการเรียน และมีความมั่นใจในการนำเสนอผลงาน ซึ่งมีความน่าสนใจมากกว่าการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว

สรุป

จากการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ส่งผลให้พฤติกรรมทางการเรียน ดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน จากการสังเกตและประเมินของผู้สอน และนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อีกทั้งนักศึกษายังเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ดังนั้นจึงควรนำการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยพัฒนาให้เกิดความหลากหลาย น่าสนใจมาก และมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าพฤติกรรมทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิด ของนักศึกษาหลังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่มของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน จึงควรนำการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยพัฒนาให้เกิดความหลากหลาย น่าสนใจมาก และมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

1.2 ควรประยุกต์วิธีการเรียนการสอนที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ไปประยุกต์ใช้รายวิชาอื่นๆ ต่อไป

1.3 ควรศึกษาเพิ่มเติมในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) กับเทคนิควิธีการสอนแบบอื่นๆ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) โดยการออกแบบการจัดการเรียนการสอนทั้งรายวิชา

2.2 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาแต่ละคนทราบจุดเด่นจุดด้อยของผู้อื่น และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม

รายการอ้างอิง

- ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์. (2553). การจัดการเรียนแบบใฝ่รู้ (Active Learning) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาภูมิปัญญาไทย เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต (0021311) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. รายงานวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ณัฐวีร์ เรชะพรประสิทธิ์. (2555). การประยุกต์ใช้ทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้กระตุ้นในการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือสื่อปฏฺิยณิ์เล็กนึกส์แบบออนไลน์สำหรับวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทฤษฎีฟัศตคคณึ. ปริญญานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ญาณัญญา ศิริภััธธาตา. (2553). การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาดโดยการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning). รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ทิศนา แซมมณี. (2548). การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัณฑิต ทิพากร. (2550). การพัฒนาคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา. ใน ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (บรรณธิการ). **อาจารย์มืออาชีพ: แนวคิด เครื่องมือ และการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2545). **การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รลิตา รักสกุล, สุวรรณ สมบุญสุข, และก้องกาญจน์ วชิรพณึ. (2558). สัมฤทธิผลของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้ Active Learning ของนักศึกษาในรายวิชาการบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2558 (RSU National Research Conference 2015)** วันศุกร์ที่ 24 เมษายน 2558 ณ ห้อง Auditorium ชั้น 2 อาคาร Digital Multimedia Complex (ตึก 15) มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วรารณ เพชรอุไร. (2555). **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้แบบแอคทีฟในรายวิชา อย 341 การแปรรูปยาง**. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- Bonwell, C.C. & Eison, J.A. (1991). **Active Learning: Creating Excitement in the Classroom**. ERIC Clearinghouse on Higher Education Washington DC. | George Washington Univ. Washington DC.